

[Program](#)
[Politika](#)
[Glasba](#)
[Kultura](#)
[Družba](#)
[Univerza](#)
[Zr](#)

(<https://radiostudent.si/sites/default/files/sliske/2021-06-25-lenobnost-ponovitve-127635.jpg>)

LENOBNOST PONOVIŠTVE

(/KULTURA/TEATER-V-ETER/LENOBNOST-PONOVIŠTVE)

[SAMO OLFAMI \(/LJUDJE/SAMO-OLEAMI\)](#) / 25. 6. 2021 - 13.30

/ [TEATER V ETER](#) (<https://radiostudent.si/kultura/teater-v-eter>)

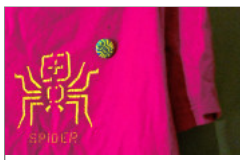
00:00:00

00:15:36

2021-06-25-teater-v-eter-lenobnost-ponovitve.mp3

(<https://radiostudent.si/sites/default/files/posnetki/teater-v-eter/2021-06-25-teater-v-eter-lenobnost-ponovitve.mp3>)

V napovedi zadnjega dogodka letošnjega jubilejnega desetega festivala Spider je gostujoči umetnik **Davis Freeman** pokomentiral, da ne ve, ali je bila letošnja programska odločitev »čudovito lenobna«, »absolutno genialna« ali oboje. Spider se je pod umetniškim vodjo

Matejem Kežzarjem osredotočil na sodobni ples onkraj koreografij, berljivih kodov in hierarhij, pri čemer je vsakoletna Kežzarjeva predstava festivalu nastavila dogodkovno hrbtnico, v katero so se – na ne povsem očitne in logične načine – vpenjale gostujoče predstave. V to logiko je lani zarezala epidemija covid, zaradi katere je festival zavrnil pripravljeni program in objavil odprti poziv za slovenske in tuje umetnike, končni izbor pa je ostal po duhu in logiki prepoznavno pajkovski. Čudovita lenobnost letošnje edicije pa tiči v odločitvi umetniškega vodje, da povabi lanske umetnike še enkrat, kar je skladno s Kežzarjevo filozofijo, da je priporočljivo slediti umetnikovemu razvoju ali pa si isto predstavo ogledati večkrat. S tem naj bi gledalec od predstave kot lahko prebavljive dobrine prešel k sobivanju z umetniškim delom in umetniškim procesom, ki imata sebi lastno, ne povsem razumljivo logiko. Pogledali si bomo izplen te strategije, pri čemer bomo lenobno uporabili iste glasbene podlage kot lani in predlani.

KULTURA / RKHV INTERVJU
KAKO SPLESTI PAJKU MREŽO?

Matej Kežzar in Žiga Predan o organiziranju festivala Spider v koronskih pogojih

Samo Oleami / 29. 6. 2020

ZVEZE, DRUGIČ (#)

Najbolj dobesedno si je vprašanje ponovitve in razlike postavila ekipa improvizirane plesno-zvočne predstave *Zveze* – **Jurij Konjar**, **Irena Z. Tomažin** in **Tomaž Grom** – ter dogodek predstavila z gozdnega roba na glavno festivalsko prizorišče, odprti oder na travniku levo od **gradu Tivoli**. Namesto v temi uro pred polnočjo, tako kot lani, smo letošnjo improvizacijo gledali ob svetlobi sončnega popoldneva. Zasedbi so dodali **Loupa Abramovicija** kot četrtega performerja in predstavo logično preimenovali v *Zveze, drugič*.

KULTURA / TEATER V ETER
FESTIVAL SPIDER, 1. DEL: OLD SCHOOL

Predstavi BIO in Zveze na Festivalu Spider

Samo Oleami / 29. 6. 2020

Kot lani je tudi letos glas **Irene Z. Tomažin**, ki ga slišite v ozadju, s ponavljanjem, jecljanjem in hlipkanjem določil osnovni princip improvizacije, ki so ga ostali nastopajoči prevedli v gib in zvoke. Učinek tega, ne povsem zavestnega asociativnega toka trzanja in repetacij je bil ob lanskim poznim uram sanjski in nadrealističen, saj je temà poustvarila efekt gledališke črne škatle, ki je dogodek izoliral od vsakdanosti in ustvaril prostor za gledalčevo domišljijo. Ista notranja logika dogodka pa se je na letošnjem odprtem odru, potopljenem v zvok tivolskega vrveža in s pogledom na park in mimoidoče, manifestirala drugače.

Naši trije znanci – **Tomažin**, **Grom** in **Konjar** – so takoj vzpostavili lanski princip performiranja, po katerem je vsak od njih oblikoval svoj vektor početja, ne da bi se pretirano oziral na druge; hkrati jih je vse določala ista logika jecljanja in repetacij. Včasih so se srečali. Včasih je kateri od njih obtičal na mestu, obrnjen stran od publike. Včasih je kateri odtaval z odra. Konjar je recimo dolgo časa ležal na travi levo od odra, medtem ko je Grom drgnil mikrofon ob plesni pod. V popoldanskem soncu je kolektivni tok nelogike z jasno delitvijo performerjev na gibalce in glasbenike ter z eksplicitno umetniškim diskurzom nasproti tivolski vsakodnevnosti učinkoval manj gledališko in bolj kot galerijski performans ali instalacija. Kar se je v lanskem temi kazalo kot tok sanjskih asociacij, se je preoblikovalo v igrivo stopicljanje z vrzelmi in luknjami, ki so zunajodrskim akcijam in zvokom omogočile vpenjanje v odrsko dogajanje.

Za razliko od zgoraj naštete trojice, ki je dogodek poganjala naprej, si je **Loup Abramovici** vzel vlogo prevajalca na membrani med umetniško improvizacijo in okolico, tako da je abstraktno nelogiko dogodka ponotranjil in jo z gestami, mimiko in karakterni igro psihologiziral in naredil razumljivejšo. Tako se je na primer vpletel v otroško igro, ki je »slučajno« potekala na travniku za odrom, da bi tja usmeril pozornost gledalcev. Z duhovitim odzivanjem na akcije soizvajalcev in publike je postal uporabniški vmesnik. S tem je prevzel vlogo, ki jo je imela lani temà, ko je zatikajoči se tok improvizacije preoblikovala v sanjske nadrealistične podobe. Abstraktni tok telesne intenzitete med tremi izvornimi izvajalci je Abramovicijeva klovnovska igrivost uspešno prevedla v malce oprijemljivejšo podobo absurdne komike.

A.I.R. ABSOLUT IN RUHE (#)

Podobni tok telesne intenzitete med izvajalcema smo lahko občutili tudi v plesnem performansu *A.I.R. _ Absolut in Ruhe* v Berlinu živečega Brazilca **Tiza Alla**. Kot že v njegovi lani videni predstavi *BIO* Allovo gibanje z navznoter obrnjeno osredotočenostjo, počasno intenziteto ter izhajanjem iz mišic torza in hrbta spominja na japonsko tehniko buto. Performans, ki se je začel že opoldne in med potjo po Tivoliju skušal komunicirati z naključnimi mimoidočimi, smo ujeli šele v večerni fazi, ko sta All in soplesalec **Marc Philipp Gabriel** že zatavala v varno zavetje festivalskega teritorija, kjer so jima bili gledalci načeloma bolj naklonjeni. Za razliko od mrliško belo pobarvanih teles buto plesalcev sta se gola performerja pred nami pobarvala s kurkumo, ki je njuni telesi vpisala v register rastlin ali gob, še posebej ko sta nase navlekla široki raztrgani majici, da bi razpršila človeško figuro.

Plesalca oblikujeta počasi gibajoči se telesni gmoti, ki se plazita po travi po vseh štirih, ležita, se valjata, skrivata obraz in se trudita biti čim manj človeški. S tem se postavljata kot Drugo nasproti gledalcem in mimoidočim, s katerimi želita komunicirati brez uporabe jezika, gest, mimike ali pogleda. Iz centra vsakega telesa izhajajo gibalni impulzi, ki oblikujejo kožo kot površino izmenjave med telesom in okoljem. Kožna komunikacija poteka – z odzivanjem na tla, z odzivanjem na telesno intenziteto drug drugega, z odzivanjem na glasbo, ki prihaja s festivalskih prizorišč. Komunicira pa tudi vonj kurkume, ki puhti okoli njiju.

V igri površine se prepletata koža in razrezana majica, dokler ne izgubimo orientacije in nismo prepričani, kateri del telesa opazujemo. Na tleh ležeči, vase zviti **Gabriel** je videti kot gomolj gobe, ki med razpiranjem in zapiranjem oblikuje različne vzorce. Pri stoječem **Allu** skozi strgano majico in zakrit obraz tu in tam opazimo človeške obrise in geste, ki nato zopet potonejo v kožno-majični gobasti gmoti. Kot bi nekaj organskega generiralo naključne podobe in oponašalo človeške znake, da bi z nami komuniciralo. Če sedimo blizu performerjev, nas lahko njuna telesna prezenca potegne v skupno intenziteto, v kateri opazujemo počasno preoblikovanje materije, ki ga ne moremo zvesti na jasne pomene ali podobe. Smo v prostoru sobivanja, v svetu izmenjave med kožo in okoljem, v komunikaciji, ki – kot pove naslov performansa – poteka v absolutni tišini.

SPIDERJEVA PONOVIITEV (#)

Ker smo o ustvarjalcih obeh prej opisanih predstav pisali že lani, smo hitro prepoznali njihove umetniške strategije in z lenobno lahkotnostjo vstopili v obe deli. Je pa srečanje z istim občinstvom umetnikom tudi omogočilo, da se osredotočijo na detajle, ki jih enkratni gledalec nemara ne bi opazil. Žal sta opisani predstavi redka primera na letošnjem **festivalu Spider**, pri katerih je eksperiment ponovitve učinkoval skladno z obljubo v festivalski knjižici ter nas pripeljal do sobivanja z umetniškimi deli in procesi, ki se jih ne da zvesti na lahko berljive pomene in ekonomsko izmenjavo.

Brez hrtenice, ki jo je prejšnja leta oblikovalo Kežarjevo razmišljanje o umetniškem procesu svoje vsakokratne predstave, se je letošnji Spider razpršil. Ideja »*dajmo še enkrat povabiti' lanske umetnike*« je prehitro razumljiva in preenostavna, da bi nosila onkrajrazumski ontološki naboj, ki je bil prepoznavni znak festivala. Ob pomanjkanju močnih predstav, ki bi držale rdečo nit, so prevladali drobni dogodki – dela v nastajanju, performansi, instalacije in eksperimenti – ki so enostavno berljivi in niso dovolj kompleksni. Tudi niz predstav s postkolonialno in LGBT-tematiko je podlegel virusu dobesednosti, in ker te predstave niso razvijale onkrajrazumskih bivanjskih aspektov uprizarjanja, so postale demonstracija točno tistega umetniškega trga enostavno prebavljivih del, ki se mu je festival želel izmahniti.

Brez jasnega umetniškega jedra je os festivala postalo žuranje, ki je Spider preobrazilo v enega redkih odprtih diskačev v Ljubljani, umetniška dela pa v spremljevalni program DJ-setov in šanka. Namesto ugotavljanja, ali je bolje videti nove umetnike ali zopet srečati že znane, je na mestu vprašanje, ali lahko Spider zopet oblikuje program, ki bi obiskovalce popeljal onkraj fiksniranih pomenjskih kodov, v izkušnjo začasne fiktivne skupnosti, ki zarezhe razpoke v režim vsakdanosti. Pijančevanje ob guncanju na štanc glasbo je namreč eden tipičnih primerov našega neoliberalnega vsakdana.

*** **

Naslovna slika - Tizo All: A. I. R _ Absolut in Ruhe / Foto: Matija Lukić

Glasbene podlage: 1 - Irena Z. Tomažin: Drobovje Ust (Zavod Sploh, 2019) / 2 - Brane Zorman: posnetek nabrežja Ljubljance med karanteno, 28.03.2020 (Zavod Cona)

AVTORJI:

[TIZO ALL \(/USTVARJALCI/TIZO-ALL\)](#) [MARC PHILLIP GABRIEL \(/USTVARJALCI/MARC-PHILLIP-GABRIEL\)](#)

[JURIJ KONJAR \(/USTVARJALCI/JURIJ-KONJAR\)](#) [IRENA TOMAŽIN \(/USTVARJALCI/IRENA-TOMA%C5%BEIN\)](#)

[IRENA Z. TOMAŽIN \(/USTVARJALCI/IRENA-Z-TOMA%C5%BEIN\)](#)

[IRENA TOMAŽIN ZAGORIČNIK \(/USTVARJALCI/IRENA-TOMA%C5%BEIN-ZAGORI%C4%8DNIK\)](#)

[TOMAŽ GROM \(/USTVARJALCI/TOMA%C5%BE-GROM\)](#) [LOUP ABRAMOVICI \(/USTVARJALCI/LOUP-ABRAMOVICI\)](#)

[MATEJ KEŽAR \(/USTVARJALCI/MATEJ-KEJ%C5%BEAR\)](#)

INSTITUCIJE: